

Dosarul nr. 2ra-764/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. E. Galușceac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci)

DECIZIE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu

examinând recursurile declarate de Valeriu Macari și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Macari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarat de Valeriu Macari și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea din 1 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 7 noiembrie 2019, Valeriu Macari, reprezentat de avocatul Vadim Lupan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Oleg Ungureanu cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiuni a invocat că la 25 ianuarie 2010, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea de chemare în judecată depusă de el împotriva Consiliul mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ și obligarea asigurării cu spațiu locativ, obligând Consiliul mun. Chișinău să-l asigure cu spațiu locativ, adoptând în acest sens hotărârea nr. 3-91/10, devenită irevocabilă prin necontestare.

La 9 aprilie 2010, a fost primit spre executare documentul executoriu nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 și intentată procedura de executare cu propunerea

Consiliului și Primăriei mun. Chișinău de a executa cerințele documentului executoriu.

Ulterior, la 16 septembrie 2019, documentul executoriu a fost strămutat la Curtea de Apel Chișinău pentru continuarea executării conform prevederilor Codului administrativ.

Din cauza neexecutării documentului executoriu, la 8 noiembrie 2011, dânsul a depus cerere de chemare în judecată în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, iar prin hotărârea din 26 ianuarie 2012 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău, a fost admisă acțiunea și constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile și după cum a constatat instanța, documentul executoriu rămânea neexecutat pe un termen mai mare de 19 luni, încasând în acest sens prejudiciul moral și cheltuielile pentru asistență juridică în folosul lui din contul bugetului de stat.

A evidențiat că, în pofida existenței hotărârii judecătorești irevocabile, emise în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, până în prezent titlul executoriu rămâne neexecutat, fapt prin care îi sunt încălcate drepturile recunoscute și garantate, prin inacțiuni care îi cauzează prejudicii de ordin material, exprimate prin plata chiriei spațiului locativ închiriat și prejudiciu moral manifestat prin stare de stres, nedreptate, inclusiv sentimentul de insecuritate a vieții private, cauzate de atitudinea autorităților față de dreptul recunoscut și garantat al lui.

Astfel, a menționat reclamantul că suma prejudiciului moral constituie 4 650 de euro (12 luni (600 de euro) x 7 + 6 luni (300 de euro) + 3 luni (150 de euro) = 93 luni – perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești).

Cu privire la prejudiciul material, a indicat reclamantul că în lipsa unei locuințe proprii, a fost nevoit să închirieze spațiu locativ în mun. Chișinău, la preț de 4 000 de lei/lunar, or neexecutarea hotărârii judecătorești privind asigurarea cu spațiu locativ l-a lipsit de dreptul de a dispune de propriul imobil, motiv pentru care a încheiat contractul de închiriere a unei locuințe compuse din 2 odăi, situată în mun. Chișinău str. Ialoveni 96A ap. 18, contractul fiind înregistrat la Direcția Deservire Fiscală Centru cu nr. 44108 din 28 octombrie 2019.

Drept urmare, suma prejudiciului material, la depunerea acțiunii, constituie 4 000 de lei.

A evidențiat că prin hotărârea din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, devenită irevocabilă prin necontestare, Consiliul mun. Chișinău a fost obligat să-i repartizeze lui împreună cu membrii familiei sale spațiu locativ conform art. 35 din Legea nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție, în limitele prevăzute de art. 42 Cod cu privire la locuințe, astfel, neexecutarea continuă a hotărârii judecătorești, constituie o încălcare a dreptului lui la executarea în termen rezonabil a hotărârii de judecată și reprezintă a violare a dreptului subiectiv al lui, garantat de art. 6 din CEDO.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 14 Cod civil, art. 2-7 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 5-7, 85, 94, 96, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 6 par. 1 din CEDO și art. 1 al Protocolului nr. 1 la CEDO, cauzate prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 26 ianuarie 2012 - 7 noiembrie 2019, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui a prejudiciului moral în suma de 4 650 de euro, în echivalentul valutei naționale la data emiterii hotărârii, a sumei de 4 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 6 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

La 1 iulie 2020, Valeriu Macari a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat constatarea încălcării drepturilor lui garantate de art. 6 par. 1 din CEDO și art. 1 al Protocolului nr. 1 la CEDO, cauzate prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 26 ianuarie 2012 – 1 iulie 2020, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui a prejudiciului moral în suma de 5 050 de euro, în echivalentul valutei naționale la data emiterii hotărârii, a sumei de 36 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 6 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Prin hotărârea din 1 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost constatată încălcarea dreptului lui Valeriu Macari la executarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 26 ianuarie 2012 până la 1 iulie 2020.

Au fost încasate de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Valeriu Macari suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 36 000 de lei cu titlu de prejudiciu material, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 26 ianuarie 2012 până la 1 iulie 2020, precum și suma de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică acordată.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarat de Valeriu Macari și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea primei instanțe.

La 25 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Valeriu Macari a declarat recurs împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului, cu privire la suma prejudiciului moral, a menționat că la 7 iulie 2020 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza Osadci și alții vs. Republica Moldova nr. 51662/12 și alte două cereri, în care reclamantii au invocat încălcarea art. 6 par. 1 din Convenția Europeană și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție din cauza neexecutării în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești și pentru neoferirea unei compensații suficiente de către instanțele naționale, în urma adresării în instanțele naționale și constatarea încălcării acestui drept.

Prin urmare, conform hotărârii menționate, Curtea a statuat că compensațiile emise în cauze ce vizează repararea prejudiciului conform Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 trebuie să fie în concordanță cu sumele acordate de Curte în cauze similare.

Astfel, mărimea prejudiciului moral este de aproximativ de 600 de euro pentru 12 luni de întârziere și câte 300 de euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere.

Prin urmare, suma prejudiciului moral constituie 5 050 de euro și rezultă din următorul calcul - 12 luni (600 de euro) x 8 + 5 luni (250 de euro) = 101 de luni (perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești).

Or, din data emiterii hotărârii din 26 ianuarie 2012 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, prin care a fost constatată anterior încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și până la emiterea hotărârii primei instanțe – 1 iulie 2020, au trecut 101 de luni și prin urmare, pentru această perioadă a solicitat calcularea prejudiciului moral, având la bază jurisprudența CEDO și Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 1 noiembrie 2021.

La 7 aprilie 2021, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a probelor anexate la materialele dosarului.

A evidențiat că urmează a fi constatată dacă la moment Valeriu Macari este deținător al dreptului subiectiv prin deținea statutului de angajat în autoritatea polițienească, or legea nu prevedea asigurarea cu spațiu locativ persoanele care sunt foști angajați.

A subliniat că Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu acordă dreptul în mod automat la prejudiciu moral, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege.

Astfel, Valeriu Macari, ca să pretindă la repararea prejudiciului moral, urma în cererea sa de chemare în judecată să dovedească existența acestuia, prezentând probe veridice, pertinente și concludente, or nerespectarea principiului probațiunii, statuat în art. 118 CPC, are ca efect respingerea acțiunii ca nefondată, în caz contrar, ar avea loc o încălcare flagrantă a prevederilor art. 6 din CEDO:

Însă, din cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Macari rezultă că toate argumentele invocate de către reclamant în motivarea solicitării încasării prejudiciului moral, poartă doar un caracter declarativ, formal fără a dispune de careva suport probatoriu și legal.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și anume art. 2026 alin. (1) și (2) Cod civil.

Având în vedere prevederile pct. 11 din Regulamentul cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 646 din 10 iulie 2018, a remarcat că instanțele de judecată ierarhic

inferioare neîntemeiat au încasat suma de 36 000 de lei cu titlu de prejudiciul material sub forma plății de chirie.

A considerat că instanța de apel a neglijat inexplicabil prevederile legale și a acordat prejudiciul material în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, fără a ține cont de faptul că compensația pentru chirie urmează a fi acordată de către angajator și nicidecum din contul bugetului de stat.

La fel, a evidențiat că hotărârea instanței de acordare a spațiului locativ a devenit desuetă datorită acțiunilor intimatului manifestate prin pierderea statutului de angajat în cadrul organelor afacerilor interne.

La 12 aprilie 2021, în adresa lui Valeriu Macari, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și executorului judecătoresc Oleg Ungureanu au fost expediate copiile cererilor de recurs depuse de Valeriu Macari și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 200 vol. II).

La 26 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Valeriu Macari a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicitând declararea inadmisibilității recursului.

Până la data stabilită pentru examinarea recursurilor, în adresa Curții Supreme de Justiție, alte referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 18 februarie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 167), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile la 25 martie 2021 și respectiv, la 7 aprilie 2021 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de Valeriu Macari, de a admite recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

După cum denotă actele cauzei, prin hotărârea din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Macari împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea asigurării cu spațiu locativ și a fost obligat Consiliul mun. Chișinău să-l

asigure pe Valeriu Macari împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ în temeiul art. 35 din Legea cu privire la poliție, rămasă irevocabilă la data de 10 februarie 2010 (f. d. 12).

Este cert și faptul că prin încheierea nr. 12-993/2010 a Oficiului de executare Centru, a fost primit spre executare documentul executoriu nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 și intentată procedura de executare, cu stabilirea termenului de executare benevolă de 15 zile.

La data de 16 aprilie 2010, în cancelaria Primăriei mun. Chișinău a fost înregistrată încheierea prin care a fost primit spre executare documentul executoriu nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010.

Ținând cont de faptul că procedura intentată de executare a hotărârii din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost executată, Valeriu Macari la data de 8 noiembrie 2011, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Iar prin hotărârea din 26 ianuarie 2012 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, rămasă irevocabilă prin decizia din 13 septembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, a fost constatată încălcarea dreptului lui Valeriu Macari la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pe parcursul a 19 luni și încasate din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM în beneficiul lui Valeriu Macari prejudiciul moral în mărime de 10000 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 11036 de lei (f. d. 15-18).

Valeriu Macari, făcând uz de remediu intern, în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, prin prezenta acțiune înaintată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Oleg Ungureanu, cu ulterioarele concretizări, a solicitat constatarea încălcării drepturilor lui garantate de art. 6 par. 1 din CEDO și art. 1 al Protocolului nr. 1 la CEDO, cauzate prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 26 ianuarie 2012 – 1 iulie 2020, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui a prejudiciului moral în suma de 5 050 de euro, în echivalentul valutei naționale la data emiterii hotărârii, a sumei de 36 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 6 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis acțiunea parțial, a constatat încălcarea dreptului lui Valeriu Macari la executarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 26 ianuarie 2012 până la 1 iulie 2020 și a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Valeriu Macari suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciul moral și suma de 36 000 de lei cu titlu de prejudiciul material, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 26 ianuarie 2012 până la 1 iulie 2020, precum și suma de 4 000 de lei cu titlu de

cheltuieli pentru asistență juridică acordată. În rest, a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelurile declarate de Valeriu Macari și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, instanța de apel a respins apelurile și a menținut hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că documentul executoriu nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010, a fost înaintat spre executare la data de 9 aprilie 2010 și nu a fost executat nici până la data înregistrării prezentei acțiuni în instanța de judecată, motiv din care au considerat temeinică cerința lui Valeriu Macari cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 26 ianuarie 2012 până la 1 iulie 2020.

Au conchis instanțele de judecată ierarhic inferioare că suma de 5 050 de euro, solicitată de către reclamant cu titlu de prejudiciu moral, este una exagerată, astfel că cuantumul prejudiciului moral în sumă de 50 000 de lei este rezonabil și constituie o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul cauzat lui Valeriu Macari prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău.

Referitor la temeinicia pretenției privind repararea prejudiciului material în mărime de 36 000 de lei, prima instanță și instanța de apel au constatat că reclamantul a probat că aceste cheltuieli au fost suportate pentru perioada neexecutării hotărârii judecătorești, adică noiembrie 2019 - iulie 2020, ceea ce constituie totalul plăților de chirie, circumstanțe ce se confirmă prin contractul de locațiune nr. 44108 din 28 octombrie 2019, înregistrat la Direcția Deservire Fiscală Centru al Serviciului Fiscal de Stat.

Instanța de recurs constată, însă, că instanțele de judecată ierarhic inferioare la adoptarea hotărârilor sale au interpretat eronat normele de drept material și au dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

În susținerea opiniei enunțate, având în vedere că executarea hotărârii judecătorești constituie parte integrantă a procesului, se va reține că Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale la art. 6 § 1 statuează expres că orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Totodată, prevederile art. 2 alin. (1) și (2) a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, stipulează că orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile

stabilite de prezenta Lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Instanța de recurs notează că într-adevăr, prin Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, a fost instituit mecanismul compensatoriu de reparare a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

La caz, după cum atestă materialul probator, prin hotărârea din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Macari împotriva Consiliul mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea asigurării cu spațiu locativ și a fost obligat Consiliul mun. Chișinău să-l asigure pe Valeriu Macari împreună cu membrii familiei sale cu spațiu locativ în temeiul art. 35 din Legea cu privire la poliție, rămasă irevocabilă la data de 10 februarie 2010 (f. d. 12).

Drept temei pentru emiterea hotărârii din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, a constituit faptul că din anul 1991 Valeriu Macari a fost angajat în cadrul organelor afacerilor interne, în funcția de ofițer, deținând un drept la spațiul locativ în baza art. 35 alin. (1) din Legea cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990, în vigoare la acel moment, potrivit căroră colaboratorilor poliției li se acordă de către autoritățile administrației publice locale, cel mult după trei ani de la angajarea în serviciu, iar ofițerilor cel mult după un an de la numirea lor în funcție, spațiu locativ sub formă de apartament casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislație.

La acest segment, este de relevat că prin dispozițiile art. 35 alin. (1) din Legea cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990, în vigoare la acel moment, legiuitorul a prevăzut acordarea anumitor garanții sociale și anume de acordare a spațiilor locative unor categorii de angajați.

Adevărat că, anterior, la data de 8 noiembrie 2011, Valeriu Macari a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care prin hotărârea din 26 ianuarie 2012 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, rămasă irevocabilă prin decizia din 13 septembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă parțial, a fost constatată încălcarea dreptului lui Valeriu Macari la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pe parcursul a 19 luni și încasate din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM în beneficiul lui Valentin Macari prejudiciul moral în mărime de 10000 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 11036 de lei (f. d. 15-18).

Respectiv, până la soluționarea speței în cauză a existat o practică constantă la acest subiect.

În același timp, instanța de recurs constată că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauze similare este în continuă evoluție, consemnându-se că practica în cazurile în care raporturile de muncă încetează cu beneficiarii de garanții sociale, iar hotărârile de obligare a autorităților de a asigura reclamanții cu spațiu locativ, rămân neexecutate.

Astfel, în cauzele *Păduraru vs Republica Moldova* (nr. 28355/08 din 16 decembrie 2014) și *Malai ș.a. vs Republica Moldova* (nr. 22267/08 din 16 decembrie 2014) Curtea Europeană a admis argumentul Guvernului, potrivit căruia autoritățile naționale nu mai erau obligate să le acorde reclamanților un spațiu locativ după plecarea acestora din funcția deținută.

Prin urmare, având în vedere că în conformitate cu art. 1 alin. (2) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, Colegiul reiterează că în situația menționată, urmează a fi modificată, cu titlu de principiu, practica judiciară în cazurile în care raporturile de muncă ale beneficiarilor garanțiilor sociale încetează.

Or, luând în considerare faptul că locuințele de serviciu sunt acordate beneficiarilor pe durata perioadei de angajare, executarea hotărârilor în acest sens este direct legată de menținerea calității lor de angajat.

În acest sens, cu titlul de jurisprudență modificată pe cauze similare, se vor reține și deciziile Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-773/21 din 16 iunie 2021 și nr. 2ra-117/21 din 16 iunie 2021.

Față de toate aceste considerente, instanța de recurs conchide că în speță, Valeriu Macari a fost angajat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne din data de 21 septembrie 1991 până în luna martie 2011, fapt stabilit prin hotărârea din 26 ianuarie 2012 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău (f. d. 15-16).

De altfel, întreruperea raporturilor de serviciu a lui Valeriu Macari cu organele afacerilor interne, a fost invocată pe parcursul examinării cauzei și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, fapt care nu a fost negat de către Valeriu Macari.

În conexiunea celor relatate, este incontestabil că Valeriu Macari nu mai deține statutul de angajat al organelor afacerilor interne din luna martie 2011.

Distinct de cele menționate, având în vedere că prin cererea de chemare în judecată, Valeriu Macari a solicitat constatarea încălcării drepturilor lui la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pe parcursul anilor 26 ianuarie 2012 – 1 iulie 2020, perioadă de după eliberarea sa din funcție din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că Valeriu Macari nu a

probat menținerea statutului de victimă (calitatea de angajat) și prin urmare, dreptul implicit subiectiv de a solicita executarea hotărârii judecătorești cu privire la asigurarea cu spațiu locativ.

Or, din momentul întreruperii raporturilor de serviciu cu organele afacerilor interne, orice prioritate posibilă în ceea ce privește executarea hotărârii a încetat să mai existe, iar hotărârea din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, definitivă și irevocabilă în favoarea lui Valeriu Macari a devenit caducă și nu poate fi supusă executării.

Sintetizând cele reliefate supra, nu pot fi admise cerințele lui Valeriu Macari cu privire la constatarea încălcării drepturilor lui garantate de art. 6 par. 1 din CEDO și art. 1 al Protocolului nr. 1 la CEDO, cauzate prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii nr. 3-91/10 din 25 ianuarie 2010 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 26 ianuarie 2012 - 1 iulie 2020, precum și încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui a prejudiciului moral în suma de 5 050 de euro, în echivalentul valutei naționale la data emiterii hotărârii, a sumei de 36 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 6 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, acestea urmând a fi respinse ca neîntemeiate, fapt ce dictează casarea atât a hotărârii primei instanței cât și deciziei instanței de apel.

În consecință, argumentele invocate de către Valeriu Macari în cererea de recurs, nu pot fi avute în vedere de către instanța de recurs, deoarece acestea se combat cu cele invocate mai sus.

Față de cele ce preced și având în vedere că circumstanțele cauzei au fost stabilite pe deplin de către instanțele judecătorești inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Valeriu Macari, de a admite recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a pronunța o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Valeriu Macari.

Se admite recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 1 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Macari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată și se emite o hotărâre nouă prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Macari împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu